Gemeente Druten

Notitie septembercirculaire gemeentefonds 2023

Onderwerp: septembercirculaire gemeentefonds 2023

Op 20 september is de septembercirculaire 2023 gepubliceerd.

Samenvatting
In deze septembercirculaire wordt een actueel beeld geschetst van de financiële kaders, gebaseerd op de Miljoenennota 2024 van het Rijk. De circulaire is in belangrijke mate een financieel-technisch document.

Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeenten. De ontwikkeling ervan bepaalt daarom in belangrijke mate de financiële ruimte van gemeenten. In de septembercirculaire zijn met name mutaties als gevolg van wijzigingen in de rijksuitgaven verwerkt. Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. De mededelingen zijn steeds onder het voorbehoud van parlementaire goedkeuring.

In de voorjaarsnota 2023 van het Rijk is besloten om het gemeentefonds vanaf 2027 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Hierbij is het uitgangspunt dat het gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bbp volgt. De indexatie wordt gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. De volumeontwikkeling van het gemeentefonds wordt gebaseerd op het 8-jarig historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp, waardoor het fonds minder schommelt. De indexatie voor inflatie volgt de prijs van het bbp van het lopende jaar. De grondslagen waarover vanaf 2026 deze indexatie wordt berekend, wordt op gelijke wijze bepaald als de huidige grondslagen.
Bij deze septembercirculaire is ook voor 2027 en 2028 LPO-bijstelling toegepast in afwachting van de bbp-indexatie. Hiervoor was wel gereserveerd, maar deze reservering was nog niet in het accres verwerkt. In deze septembercirculaire zijn de indices van de nieuwe bbp-systematiek opgenomen, wat leidt tot een hoger accres vanaf 2027.

Nieuwe accresraming
De accressen voor de jaren 2024 t/m 2028 zijn bijgewerkt. De mutaties ten opzichte van **de meicirculaire 2023** zijn als volgt:

Per jaar	**Cumulatief**
2024: bijstelling accres 2023	€ 434 miljoen
2025: -/- € 63 miljoen	€ 371 miljoen
2026: -/- € 32 miljoen	€ 339 miljoen
2027: € 569 miljoen	€ 908 miljoen
2028: € 240 miljoen	€ 1.148 miljoen

Voor alle jaren vanaf 2023 worden de accressen in cumulatieve zin dus opwaarts bijgesteld, met name door de ontwikkeling van de totale rijksuitgaven. Via onze Perspectiefnota 2023 zijn de reële loon- en prijsontwikkelingen reeds verdisconteerd, waardoor de stijging in het accres nu vrij besteedbaar is. Wel worden er in de concept begroting 2024-2027 risico's beschreven over met name de loonontwikkeling voor 2024 e.v.

Technische samenvatting (Bijstellingen 2023 en volgende jaren)
De doorrekening van de septembercirculaire 2023 laat het volgende beeld zien:

	Bedragen in € x 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
A	Raming alg. uitkering bij septembercirculaire 2023	37.721	39.851	41.287	39.366	40.647
B	Raming alg. uitkering bij meicirculaire 2023	37.257	39.258	40.804	39.052	39.822
C	**Resultaat (= B -/- A) voor mutatie beheerproducten**	**+ 464**	**+ 593**	**+ 483**	**+ 314**	**+ 825**
D	**Mutatie beheerproducten**	**- 0**	**- 69**	**- 30**	**- 122**	**- 50**
1	Aanpassing budgetten WSW		- 28	- 26	- 22	- 20
2	Bijzondere bijstand en vroegsignalering		- 37			
3	Rijksvaccinatieprogramma		- 4	- 4	- 4	- 4
4	Labeling stelpost jeugd cf provinciaal toezicht				- 96	- 26
E	**Resultaat na mutatie beheerprodukten (=C-/-D)**	**+ 464**	**+ 524**	**+ 453**	**+ 192**	**+ 775**

Bovenstaand overzicht geeft een actualisatie van de beschikbare financiële ruimte na de septembercirculaire 2023.

Voorgesteld wordt om in te stemmen met de aangegeven mutaties voor 2024-2027 op de beheerproducten (D1 t/m D4) en het resterende voordelig saldo van € 464.000 voor 2023 te melden en te verwerken via de komende Najaarsnota 2023. De mutaties voor 2024 en latere jaren verwerken we rechtstreeks in de concept-begroting 2024-2027.

Toelichting taakmutaties beheerprodukten

D1) Aanpassing budgetten WSW door Wettelijk minimumloon verhoging
De omvang van WSW-onderdeel in de integratie-uitkering participatie is verhoogd ter compensatie voor de bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de Wet Sociale werkvoorziening (Wsw). Dit betreft een meerjarige reeks die is toegevoegd aan het Wsw onderdeel. De bedragen in deze reeks lopen af met de afbouw van de Wsw. De beschikbaar gestelde budgetten voor Druten labelen we op grootboeknummer werkvoorziening omdat we deze doorbetalen aan de MGR.

D2) Bijzondere bijstand en vroegsignalering
In 2024 wordt € 50 miljoen beschikbaar gesteld om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Dit bedrag is ter dekking voor de verwachte extra inzet die nodig zal zijn op het gebied van vroegsignalering en daarnaast om gemeenten tegemoet te komen in het verwachte extra beroep op de bijzondere bijstand. Voor 2024 ontvangt Druten hiervoor € 37.000 en we labelen dit bedrag vooralsnog op bijzondere bijstand.

D3) Rijksvaccinatieprogramma
Vanaf 1 januari 2024 wordt de uitvoering van de maternale kinkhoestvaccinatie voor zwangere vrouwen formeel overgedragen aan gemeenten. In deze septembercirculaire worden de bijbehorende structurele middelen beschikbaar gesteld. We labelen de voor

Druten beschikbare middelen, € 4.000 vanaf 2024 op het grootboeknummer 646011 gezondheidsdiensten in verband met doorbetaling aan de GGD.

D4) Labeling jeugdzorg
In onze begroting 2023-2026 hebben we reeds rekening gehouden met een labeling "Stelpost jeugd". Dit is een labeling van de "nog te ontvangen rijksbijdrage Jeugd" die in de algemene uitkering als stelpost mag worden opgenomen, conform de norm van provinciaal toezicht.
Op basis van het definitief worden van de hervormingsagenda jeugd en de financiële vertaling van de provinciale norm is de stelpost in de algemene uitkering herberekend voor de jaren 2026 en 2027. De verschillen t.o.v. de eerdere berekening zijn geactualiseerd en deze middelen voegen we in de jaren 2026 en 2027 toe aan het jeugdbudget, zodat de opgenomen stelpost binnen de algemene uitkering aansluit met de gelabelde jeugdmiddelen.

Overige aandachtspunten septembercirculaire 2023

Koppeling index aan ontwikkeling BBP vanaf 2027
Het kabinet heeft, als uitwerking van het coalitieakkoord, besloten dat het gemeentefonds vanaf 2027 geïndexeerd wordt op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Uitgangspunt hierbij is dat het gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bbp volgt. De volumeontwikkeling wordt gebaseerd op een historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp. In de Miljoenennota 2024 worden voor 2027 en verder de cijfers van de bbp-systematiek berekend en opgenomen. In deze circulaire is voor de eerste keer de koppeling bbp vanaf 2027 verwerkt. Risico van de voorgestelde systematiek is dat deze onvoldoende rekening houdt met de kostenontwikkeling van zorg en beheer en onderhoud. Gemeenten gaan via de VNG hierover in gesprek met het kabinet.

Energietoelage
De resterende middelen voor de energietoelage 2023 ad € 900 miljoen kunnen nog niet worden uitgekeerd doordat de noodzakelijke wijziging van de Participatiewet nog niet is goedgekeurd door de Tweede en Eerste Kamer. Als het wetsvoorstel door het parlement is aangenomen, worden de definitieve budgetten voor de energietoeslag 2023 gepubliceerd en uitgekeerd.

Eigen bijdrage WMO
Het abonnementstarief in de Wmo 2015 wordt afgeschaft en in plaats daarvan wordt de inkomensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo 2015 heringevoerd vanaf 2026. Hiervoor wordt een wetsvoorstel voorbereid. In afwachting hiervan gaan we er nu vanuit dat dit vanaf 2026 een beperkt budgettair effect heeft binnen de algemene uitkering.

Bijlage: septembercirculaire 2023